

14-26=13old.

Szondolat

7

Szerkeszti: Keményes Lajos

Tartalom:

Katakomba. ▲ Szabó Dezső vallomása. ▲
Baróthy Bálint: Selmezbánya. ▲ Megható
hírek. ▲ Panama vagy pártfegyelem? ▲
A munkapárt romjain. ▲ Mibe kerül ma
egy polgári ebéd? ▲ Milyen a han-
gulat irántunk Angliában? ▲ Cikkek,
riportok, feljegyzések. Jeges rajzai.

Megjelenik hetenként.

Budapest, 1920. április 1.

II. évfolyam 14. szám.

Előfizetési díj 1/4 évre:

38 korona.

▲ Kiadja ▲
a Központi
Sajtóvál-
lalát
R. T.

ÁRA

• 3 •

KOR.

Magas

A jogászvilág nélkülözhetetlen szaklapja a

„Magyar Jogi Szemle“

A Magánjog Tára, Hiteljog Tára, Polgári Törvénykezési Jog Tára, Büntetőjog Tára mellékletekkel együtt. Kéthetente jelenik meg. Kérjen mutatványszámot. Kiadóhivatal Gerlóczy-u. 11. Kapható még: könyvkereskedésünkben IV., Duna-u. 6. (Klotild-palotában, Belvárosi kávéház mellett.)

Hirdetéseket

a Nemzeti Ujság, Uj Nemzedék, Uj Lap, Gondolat, Képes Kronika és Neue Post-ra felvesz a kiadóhivatal, Budapest, IV., Gerlóczy-utca 11. sz. és a könyvkereskedésünk IV., Duna-utca 6. (Klotild-palota, Belvárosi kávéház mellett.)

Könyvszükségletét

a Központi Sajtóvállalat könyvkereskedésében szerezze be Budapest, IV., Duna-utca 6 (Klotild-palotában).

Minden könyv megkapható!!

Megrendelések pontosan eszköztetnek! 40 K-nán felül nagyobb vételnél a portó díjmentes.

Egyetlen keresztény képes hetilap a

„Képes Kronika“

Képel aktuálisak, kiállításuk páratlan, elbeszéléseivel élvezetesek. — Kérjen mutatványszámot. — Egyes szám ára 8 kor. Kiadóhivatal: IV., Gerlóczy-utca 11. szám.

MOVE

Katonai társadalmi hetilap.

A magyar országos véderő-egyesület hivatalos lapja. A tényleges nyugállományu, tartalékos és népfelkelő tisztek és altisztek közlönye. Katonának polgárnak egyaránt. Változatos gazdag tartalommal megjelenik minden pénteken. Felelős szerkesztő: Pilch Jenő. Szerkesztő Szombathy Kálmán. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rökk Szilárd-u. 4. Telefon: József 23-84. Előfizetési árak egész évre 96, fél évre 50, negyedévre 25 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BPEST, IV.,
GERLÓCZY
UTCA 11.

LOLA NAPLÓJA

és egyéb elbeszélések. Írta: Szerafini Blanka. Keresztény családok különös figyelmébe ajánljuk a Központi Sajtóvállalat (Gerlóczy-u. 11. szám) kiadásában megjelenő „A mi könyveink“ című sorozatnak ezt az első kötetét. Most jelent meg! **Ára 18 kor.**

Szerkesztőségi órák mindennap 10 és 12 óra között. Kéziratokat nem adunk vissza. Előfizetési ár: egy negyedévre 38 K.

Szombat

jokat küldenek a daloskedvű, mulatós fiuk után, akik minden esztendő végén, a „ballagáskor“ virágosan és pántlikásan, olyan szomoruan énekeltek a városon végig:

*Ballag már a vén diák tovább, tovább,
Isten veletek cimborák, tovább, tovább...*

Az akadémia elköltöztével nagyon szegény lett Selmecebánya. Hiszen elsősorban nem a bányáira volt büszke, meg a fém-kohóira, hanem az akadémiájára, amelyhez ragaszkodott, amelyért — ha kellett — küzdött és verekedett is. A mindenünnen odaseregülő magyar diákok pénzt, pezsgést, vidámságot vittek az ódon városkába. Volt pénze a suszternek, szabónak, kereskedőnek és a kocsmárosok sem haltak éhen, nem is szólva a muzsikus cigányokról, akik — haj! — de sokszor elmuzsikáltak az imádott tündér ablaka alatt:

*Nem kincs után sóvárgok én,
Bányász kislányt óhajtok én...*

Meg azt, hogy:

*Erdész vagyok, csendes tanyám
Erdők mélyében áll...*

Megvillant a fény a kisasszony ablakában és a grúbenrock-os fiuk mámoros-szerelmesen bandukoltak tovább a havas éjszakában a Hibalka apró házikói felé és ha csak utközben bele nem kötöttek valami álmos tót rendőrbé, haza is érkeztek szerencsésen. Benn a szobában pedig — a csipkefüggönyös ablakok mögött — a szőke- és barnafürtű angyalok, kezüket szívükhöz szorítva suttogták: Istenem, de gyönyörű volt...

Bizony így volt, gyönyörű volt. Szerelmek szövődtek-fonódtak és Selmecebánya — az akadémia révén — rokonságba került fél Magyaror-

szággal. A nagyhírű, tudós professzorok pedig dicsőséget szereztek a városnak. Emlékszem még a tudós matematikusra, a süket *Schwarz* táfára, az imponáló szakálu *Fodorra*, a jeles geológus *Böckh* Hugóra és a köhögős *Bencze* Gergelyre, a kémia professzorára, — aki nem hiába olvasott mindig német kémiai munkákat, — nagyon furcsán beszélt magyarul. Ilyeneket mondott: ez a gáz uraim, meggyújtva kékes lángnak örvend. Ámbár az is lehet, hogy nem mondott ilyesmit, csak a Selmechez ragadt ős-akadémikusok, a minden hájjal megkent öreg „firmák“ meg a furfangos „balekok“, az elsőéves diákok találták ki az eféle meséket. Azok a diákok, akik az országban legszebben tudtak mulatni és legszebben tudtak temetni.

Oh, az akadémikus-temetés az nagyon szép volt és nagyon szomorú volt. Este megindult a komor temetési menet az akadémia aulájából. Elöl a bányász-zenekar, utána az ifjuság végeláthatatlan sorban. Kétoldalt az erdészek lobogó fákllyákkal, középtűt a bányászok grúbenrock-ban bányász-lámpáikkal. A korporsót, amely körül diszegenruhás akadémikusok haladnak kivont karddal, diákok viszik. A zenekar szomorú gyászindulókat játszik lassu ütemben. Mikor a menet a Honvéd-utcához ér, a zene elhallgat és megszólal a klipacska a toronyban. Ez egy hosszú, keményfa gerenda, amelyet fa-kalapáccsal vernek. Nagyon különös, tompa, messzehangzó, siró hangja van. A temetőben, a sir szájánál — az egyházi szertartás után — beszéd, cigányzene. Mikor a korporsót lebocsátják, ha bányász volt a megboldogult, a körülállók ezt

kiáltják: Glück auf, szerencse fel! Ha erdész volt, eldördülnek a fegyverek. Azután hetekig senki sem beszél másról, mint az elhunyt diákról, a szép temetésről, egy lány pedig éjszakánként telesirja a vánkását könnyekkel.

A Honvéd-utca végén, a temető körül, a hegyoldalban rengeteg ibolya szokott lenni. Ezen a tavaszon, mikor az ibolyák kidugják bájos fejcskéjüket a földből, kíváncsian kérdezik majd: hova lettek azok a vidám nótás fiúk, akik eljártak ide, hogy leszakítsanak és oda-tűzzenek egy szép lány kebelére. Nem felel senki. A lányok is szomorúak, hallgatagok. A város, amelynek minden kövén, minden szögletén ott ragyognak Mikszáth Kálmán és Lovik Károly nagyszerű poézisének meleg szinei, komor gyászba süllyedt.

Baróthy Bálint.

Megható hírek

Egyik napilapban azt a megható hirt olvastuk, hogy a Magyar Zsidó Főiskolai Hallgatók Egyesülete feliratban üdvözölte Horthy

Miklós fővezért, biztosítván őt arról, hogy hazafias alapon kíván működni és egyben kikérte a fővezér támogatását.

Alig birunk szóhoz jutni a meghatottságtól, lelkünkben a szóbanforgó egyesület címében is kifejezett magyar-zsidó testvériségnek szédületes perspektívái bontakoznak és már érezzük egy eljövendő szebb kor langy fuvalmát, amelyben ilyenféle híreket olvashatunk majd szeretett fővárosi lapjainkban:

A budapesti Chevra-Kadischa választmánya ezer korona segélyt szavazott meg a dunapataji ellenforradalomban vértanuhalált halt hősök hozzátartozói javára. Libányi Arnold dr. lendületes szavakban áldozott a martírok emlékének.

vagy:

A gyöngyösi aut. orth. hitközség tegnapi közgyűlésén tárgyalták Buzás Soma indítványát, amelyben javasolta, hogy a hitközség táviratilag üdvözölje Friedrich Istvánt, a destruktív elemek ellen vívott nemzeti küzdelem tántoríthatatlan bajnokát. A javaslat körül — amelyet végül nagy szótöbbséggel elfogadtak — élénk vita fejlődött.

vagy:

Az Otthon Irók és Hirlapírók Körének tegnap tartott közgyűlésén Szabó Dezsőt, a kitünő író viháros lelkesedéssel tiszteletbeli elnöknek választották meg. Egyben elhatározták, hogy arcképét megfestetik és a nagy regényírónak aranytollat adományoznak.

vagy:

Az Ébredő Magyarok Egyesületének műsoros estéje fényesen sikerült. Az estélyt követő banketten közéletünknek számos kitünősége megjelent. Vázsonyi Vilmos v. igazságügyminiszter a törtenelmi osziályokra, Kmoskó Mihály a hazai zsidóság gyarapodására, Sándor Pál a keresztény Magyarországra és Huszár Károly a koncentrációra üritették poharukat. Az illusztris társaság a késő éjjeli órákig fesztelen jókedvben szórakozott. Sebesülés nem történt.

vagy:

Politikai köreink feszült érdeklődéssel kísérik azokat a tárgyalásokat, amelyek a keresztény nemzeti egyesülés pártja és a demokratapárt között folynak a fuzió érdekében. A tárgyalásokat a keresztény párt részéről Ernst Sándor, a demokraták részéről pedig Pető Sándor vezeti.

Egyelőre több megható hirt nem közlünk, mert nem akarjuk, hogy olvasóink közül bárki is gutaütést kapjon a hirtelen örömtől.

Panama vagy pártfegyelem?

Három minisztert panamával vádoltak. A három miniszter erre viszonzvát emelt: a pártfegyelem megsértésének minősítette a panama nyilvánosságra hozatalát. És mindahárom fel volt háborodva. Nem a panama, hanem a szegény, megsértett pártfegyelem miatt. A panamáról, arról édeskeveset szóltak. Talán ők akartak leckét adni a diszkrécióból, ha már egyszer az a vasfejű képviselő olyan indiszkrét volt. Hát én, őszintén szólva, a panamára vagyok kíváncsi, nem a pártfegyelemre. Én ugyan csak szelid atomja vagyok a magyar és keresztény óceánnak, de én nem hiszem, hogy a pártfegyelem panamára kötelezhetne, vagy a panamák elhallgatására. A pártfegyelem — úgy gondolnám — egyenesen arra kötelezne, hogy a pártban, legyen az akármilyen párt, erkölcsileg is tiszta legyen a levegő. A pártfegyelem lehet lángpallos, de nem olyan, mint a Tisza Istváné volt, vagy a Vázsonyi Vilmosé, akik egy furcsa Standesehre nevében fedezték pártjuknak minden bűnét, hanem igenis az a lángpallos, amely a párt paradicsomából kiűzi a panamistákat.

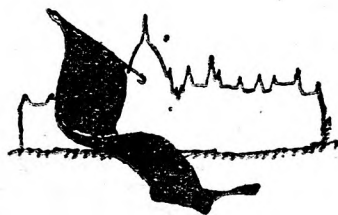
Akik a párt kompromittálását féltik a bátor leleplezésektől, azok elefejtenek valamit. A leleplezett panama sohasem kompromittál egy

pártot. Az mindig a leleplezett panamistákat kompromittálja. A rejtegetett, a pártfegyelem nevében palástolt panama: az igen, az kompromittálja a pártot. S már most ne beszéljünk ilyen vagy olyan párról, hanem beszéljünk a keresztény kurzusról. A keresztény kurzusnak mindenekelőtt azt kell jelentenie, hogy nincs többé panama. Annál is inkább, mert eddig minden kurzust az jellemzett, hogy tele volt panamákkal. Nos, a keresztény irányzat eminenter a becsület irányzatát akarja jelenteni és kell is jelentenie, másképp nemcsak a keresztény nevet nem érdemli meg, de még arra sem tarthat számot, hogy egyáltalán valami új irányzatnak tekintsük. Legföljebb a panamisták ujak, de az irányzat — akkor — a régi. Ha pedig a becsület kurzusát sem lehet megóvni a foltoktól, akkor csak egyetlen lehetőség van hátra: az, hogy a becsület kurzusa nem tűr ilyen foltot és ha észreveszi magán, nyomban eltávolítja magáról. Mert ha már nem tud újdonságot produkálni abban, hogy nincsenek panamisták, akkor meg kell cselekednie azt az eddig szokatlan dolgot, hogy a leleplezett panamistákat kitessekeli. Ez egészen egyszerű, paraszti beszéd, — paraszti talán és nem kigazdai — de a szegény keresztény atom így látja és a keresztény óceán ezt zugja körülötte. Minden egyebet megtehetett a szabadelvűpárt, a koalíció, a munkapárt, a Károlyi-kormány és a szovjet, de a keresztény kurzusnak elsősorban erkölcsi kötelezettségei vannak, elsősorban erkölcsi újításo-

kat várunk tőle, a panamadugdosó pártfegyelem pedig nem ujtás, hanem egyenesen paleontológiai régiség.

Mindezzel persze nem mondtam, hogy a három miniszter panamázott. Ők az okai, ha azt sem mondhatom, hogy nem panamáztak. Így jár az ember, a szegény civileMBER, mikor a minisztereknek panamát kiáltanak és ők pártfegyelmet felelnek. A gyanút, amelynek skorpiója szívemet rágja, akkor ölték volna meg mindahárman, ha egy szót sem szóltak volna a pártfegyelemről, hanem mindent elmondtak volna a panamáról, amelyben ártatlannak tudják magukat. Egyébként én azt is megengedem, hogy semmiféle panama nem volt. De mióta pártfegyelmet mondtak, azóta folyton a fülembé döngécseli a légy, hogy: hát ha nem volt, lehetett volna, vagy lehetne ezután s ez már félig panama. A miniszter urak nagyon szerencsétlenül beszélnek és szörnyű gyanuba keverték a pártfegyelmet, amely pedig nyilván ártatlan. A pártfegyelem azóta olyan Behemóttá nőtt előttem, amely befalja a becsületet, csak hogy ő el ne vesszen. Tudtommal pedig adott esetben mindennek veszni kell, még a pártfegyelemnek is, megmaradni csak a becsület maradhat meg, másképp nem maradhat meg a párt sem.

Silbak.

Bécsi Sándor szomorú esete és a keresztény kurzus

Bécsi Sándor egyszerű, derék ember. Foglalkozására nézve fogházör, aki akommunizmusalatt sok jót tett azokkal az uriemberekkel, akiket hatalma alá vetettek a vörös diktátorok. Ilyenek pedig sokan voltak. Így Teleszki János v. pénzügyminiszter, Kubinyi Géza v. főispán, Wellihora Ágoston, dr. Révai Antal kanonokok, Szepesi Sándor tábornok, Márki István ezredes, Gersich Lajos r. főfelügyelő és ezenkívül közéletünknek sok kftünödsége, akik később — kiszabadulásuk után — hálával és elismeréssel gondoltak az emberséges fogházörre. Történt pedig a kommünizmus bukása után, hogy Bécsi Sándor politikára adta a fejét. Nem kell megjegyezni, egészen tisztességes politikára. Megszervezte a kollégáit keresztény-szociális alapon. Később pedig, a nemzetgyűlési választások idején igen eredményes agitációt folytatott Haller József megválasztása érdekében. Mindez — ugyebár — nem olyan dolog, amiért megrovás vagy pláne büntetés jár? Különösen most, az u. n. keresztény kurzus idején. És mégis megtörtént az a teljesen hihetetlen és érthetetlen eset, hogy Bécsi Sándort — valószínűleg a mai kurzus érdekében folytatott fáradozásának jutalma fejében — kidobták az állásából. De legyünk igazságosak! Először nyugdíjba akarták küldeni azon az alapon, hogy beteg. Mivel pedig ő erősnek és egészségesnek érezte magát és menni nem akart, a felsőbb hatalmak éktelen haragra gerjedének. Micsoda? Ön renitenskedik? — mondták. Akkor: marsch! Szóval kidobták Bécsi Sándort az állásából, sőt — többtagu családjával — a lakásából is. És most nyugodtan elmélkedhetik Bécsi Sándor azon, hogy mégis csak szép dolog ez a keresztény kurzus. Valóban szép!

A munkapárt romjain

Az idők változásáról majd minden kő, majd minden szöglet tud beszélni Pesten, de egy se annyit, mint a Károly-köruti 8. számú bérpalo-

ta. Valamikor extra villamos megálló volt előtte és a kapu alatt diszruhás rendőrök bajsza döfködte a semmit és detektívek lestek a járókelőkre. Fogatok és automobílok zsufolódtak össze a sarkon és a hebreus vulgaris megjelölés alá eső riporterek bizalmaszkodtak a liftesemberrel. Egyébként jólöltözött urak, Mikszáth és Herczeg Ferenc stílusában tartott álgentry-gebeckedéssel igyekeztek föl az emeletre, miközben hol leereszkedők, hol pedig alázatosak voltak, aszerint, hogy velük találkozott-e valaki, vagy ők találkoztak valakivel. Mert az ember mindig fölfelé találkozik. Az álgentryk tehát Tisza Istvánnal találkoztak, lévén a házban a Nemzeti Munkapárt Országos Köre. Itt élt és lélekzett az integrális Magyarország utolsó évtizedének politikája. Itt csinálódott tovább, amit Bécsben gondoltak el. A kalapforma a Ballhausplatzról került, de a landesübliche pántlikát itt varrták rá. Itt gyűltek össze a mamelukok és itt mozogtak a vezérek, akik közül egy tragikus hőssé magasztosult, a többi pedig kénytelen beérni a tragikomikummal. A tragikus hős Tisza István gróf volt, kinek kemény léptei valamikor végigdobogtak a folyosón és nem hagyott mást maga után, mint egy összeomlott politikát és egy seereg rajongót, akik most a politika romjain — tovább rajongnak. A klub megmaradt, a rajongók megmaradtak, még a ruhatár is megmaradt, csak hogy a fogasok üresek, alig-alig lankad rajtuk néhány überzieher és a politikában annyira elmaradhatatlan ellinder. Ha cilinder villog a fogason, egész biztos, hogy Balogh Jenő

őexcellenciája van jelen, aki a múltból szeplőtelen kürtőkalapot, szeplős liberálist, talpalatlan javaslatokat és sohasem hervadó reményt mentett át az új kurzusba, melyet nem győz magánkritikai széljegyzetekkel kísélni (gyorsirással). Jencsi őkegyelmessége nem érti az új kurzust, mert nem alkalmazkodott hozzá, hogy egy ilyen nagy egyéniséget megnyerhessen; feladhatott volna egész programrészeket.

A klub ezelőtt lélekzett, most csak sóhajt. A Ponte del Sospiri valóságos farsangi intézmény ahhoz képest, ami itt végbemegy. A vezérek ugyanis a múlt felé sóhajtának, a közkatonák a jövő felé. Sóhajaikból nem lesz forgószél soha, de talán lesz egyszer forgópénz. A jelenleg nem forgó pénz abroncsolja egybe egy halott program ravatalánál a hiveket. Valami pártkasszáról rebesgetnek a jólinformáltak. A legjobban informált Lándor Tivadar, de ő sohasem beszél erről, tehát alighanem tud róla. Legalább így mondják. A kassza a régi jó valuta idejéből ered, amikor még parin állott a svájci frank és ugyan mi a fene művészetet jelentett egy ilyen csekély átalakulás?

Ez a létező, vagy nem létező, de mindenképpen rejtett és rejtetett kassza bűvös ereje csőditett össze egy klubvaló csoportot. Még újak is vannak, akik csak fotográfiáról ismerték az „Istvánt“, akik nem emlékeznek a hajlongásokra, tehát nem tudják kellő hatással megjátszani a Vezér előtt. A Vezér Lukács László. Allítólag önála volna a frankos kassza, és azóta jobban „nem“-re citerázik a feje. Ő a legtekintélyesebb, a legeszesebb, a leghatalmasabb. Előtte még a virágzás korában is billegtek a Pekárzsilók és a klebikék. Egyénisége kiforrott, liberálistusa áporodott, de nyelve gazdagabb lett. Ha Tiszáról beszél, így emlékezik róla:

— Szegény jó Istvánom!

IV. Károlyt imígyen emlegeti:

— Szegény félrevezetett királyom!

Egyébként nem sokat beszél és szereti a sós ételeket. Cukorbajban szeretne meghalni, a sóbajtól fél na-

gyon. Konkurenciát nem csinál senki neki, csak Teleszky János. Mint affélegömböcember, a v. b. t. t. méltóságot mozdulatain hordja. Ereky Károly tanulhatna tőle, bár nem hisszük, hogy valamikor titkos tanácsot adhasson Hegyeshalmyn kívül bárkinek is. Teleszky félelmetesen lenézi az ujakat, bár tegeződik velük, ő a legdühösebb a renegátokra, kik a keresztény kurzushoz csatlakoztak, bár inkább hálás lehetne, hogy megrontják annak hitelét. Egyébként a legszívesebben Balogh Jenővel barátokozik, aki megszokásból magával hozza táskáját. Csak az illúzió kedvéért. Amióta Bernolák Nándi is elhagyta a pártot és a Nemzeti Egyesülés lobogója alá sorakozott, nincs senki, aki alázatosan illette homlokával a hasukat. Csak Mikszáth Kálmán néz rá néha-néha mélabusan, mintha bosszankodnék, hogy mért nem echt, mért nem miniszteri az a tárca.

Mikszáth Kálmánnak az ujak között bizonyos tekintélye van. Nem azért, mert rossz cikkeket ír, hanem mert fölépített a választáskor és — majdnem meglett. Az ilyen majdnem emberek egyszer befutnak, mondja a közvélemény, tehát neki szabad kedves barátomnak szólítani Teleszky-Tajteleszt.

A majdnem embereknek erős konkurenciát csinál a „hátha mégis“ ember. Ilyen is van. Például Ulain Ferenc. A régiek, az igaziak, a sőtavon keresztül vergődöttek kissé in sich lenézik, de nem mutatják, mert hátha mégis jelent valami hasznót. A fülesgombozó-szövetség és a linkfiuk társasköre hátha mégis alkalmas arra, hogy létet adjon egyiknek-másiknak. Mint például Perényinek, aki a megcsonkított Magyarország göröngyeit áztatja és megél belőle politikailag. Még a Krisztics is. A trocheusben szarkázó Ellenapponyi, aki Boros Samuval együtt majdnem megmentette Magyarországot.

Ezek mind, mind közülök valók. Valljuk meg, hogy közéjük is. Almássy Laci és Sztranyovszky Sándor az ő-

foglalók szigorú gögijével lenézik ugyan őket, de hát Istenkém, egy kis kávépótlék nélkül nem lehet fenntartani a kört. Az ortodoxia mindenütt gögös, tehát Bihari Imre ujságírónak is joga van lenézni az ujakat. Chajem Nute (II) Bernsteinnak meg duplán van. Tessék még hozzáképzelni Farkas Pált és akkor érthető, hogy nem jó ebben a körben új embernek lenni. Még Pál Alfrédnek is ez a véleménye. O tempora! Már neki is van véleménye. Pekárról is van. Már rossz regényírónak tartja.

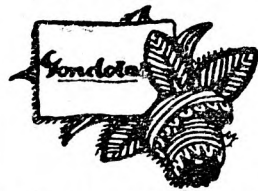
A Vojnicsok hiányzanak, bár Sándor meg szokott jelenni néha. Ő nem kívánja, hogy pótolják, de ha sikerülne, se haragszik meg érte. Nincs benne komorság, mint Vadász Lipótban, aki csuf izraelita maradt és aki bizik a feltámadásban. Egyébként nem nézi le az ujakat, mert legalább van, aki meghallgassa. Véleménye lángostor, mellyel életrekorbácsol némely álmokat:

— Mi még jövünk! Az ő hibáik fel fognak támasztani!

Ezek a hibák a keresztény politikusokra vonatkoznak. A legtöbbet Rassayval foglalkozik. Röviden így beszél róla: „Ez a fiatal ember.“

Mert ő öreg. Mindnyájan öregek. Avultak, kopottak, korhadtak, lemaradtak. Esküszöm, nem követek egy Tóth Lacinak becézett fiatal ujságíró. Nem megyek többé soha abba a körbe. *Hamam.*

Mibe kerül ma egy polgári ebéd?

Ugy-e nem tudják kérem, hogy tegnap volt a születésem napja? Illetve a születésem napjának negyvenötödik évfordulója. Nem fontos, én sem tudtam, igazán nem jutott volna eszembe, ha a feleségem jókor reggel a fülembe nem suttogja:

Szöveg

— Isten éltesen drágám... Engedje a jó Isten, hogy...

— Mit akarsz? — kérdeztem csodálkozva. Hát milyen nap van ma?

— Oh, te kis butácska (45 éves butácska!) — nevetett az asszony. Milyen szórakozott vagy! Ma van a születésnapod...

— Annyi baj legyen! — feleltem bölcsen és álmosan.

— Nem addig van az, — replikázott a feleség. Azt akarom, hogy ma jól érezd magadat. Meg foglak lepni valamivel!

— Mivel?

— Az tőled függ!

— Van pénzed?

— Van pár korona megspórolt pénzem. Mit szeretnél?

Szó, ami szó, egy kissé meg voltam hatva, mert mégis csak szép dolog az, ha valakinek ilyen figyelmes felesége van, mint az én drága nőm. Lám, lám, milyen aranyos asszony. Takarékoskodik, krajcároskodik, csak azért, hogy férjének meglepetést készíthessen elő.

— Mit szeretnél? — kérdezte újból.

— Igazán nem tudom most hirtelenében. Sok minden kellene...

— Mégis mire volna leginkább szükséged? Gondolkozz!

Megpróbáltam gondolkozni. Nehezen ment az igaz, de végül mégis kitűnő ötletem támadt. Így szóltam:

— Tudod mit feleség? Hát ha valóban azt akarod, hogy ma jó napom legyen, készíts valami kedvemre való, bőséges ebédet, hogy amugy istenigazában jólakhassam... Hiszen már innen-onnan egy fél esztendeje nem volt hus az asztalunkon. Bizony mondom néked, asszony, legjobb lesz, ha jóllakunk, ki tudja, mikor esik ki a világ fenéke...

Megegyeztünk és a feleségem tényleg kitűnő ebédet készített. A menü ez volt:

Husleves
Marhahus paradicsommártással,
burgonyával
Káposztafőzelék sertéssülttel
Palacsinta
Gyümölcs, feketekávé.

Mikor aztán feketekávé után rágyújtottam a csibukomra és a feleségem is mellém húzódott a diványra, optimista kedélyhangulatba ringatóztam. Ki tudja, nem irtam volna-e verset az élet szépségeiről, ha a feleségem — megdöbbenő realizmussal — ilyesmit nem mond:

— Drágám, holnap végy fel előleget!

— Előleget? Ugyan miért?

— Hát tudod, édes öregem, — az igazat megvallva — nekem csak száz korona spórolt pénzem volt, de a mai ebéd sokkal többbe került... Elfogyott minden pénzünk...

— Mi-i-cs-o-d-a? Hát mennyibe került az ebéd?

A feleségem szótlánul átnyújtott egy papirlapot.

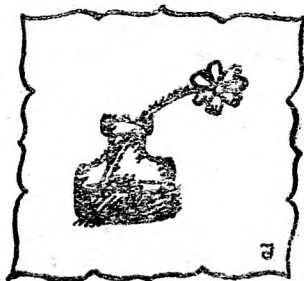
— Erre felírtam mindent! — mondta csüggedten.

A papirosra ákom-bákom betűkkel ez volt írva:

1/2 kg.	marhahus,	60 kor.
1 "	káposzta	22 "
10 dkg.	zsir	22 "
1 kg.	sertéskaraj	160 "
1 "	burgonya	6 "
1 "	alma	40 "
1 l.	bor	30 "

összesen 340, azaz háromszáznegyven korona.

Mikor a végösszeget megláttam, ájultan fordultam le a székről. A feleségem vizet locsolt az arcomba, mire felébredtem és elkeseredésemben megittam azt a kevéske bort, ami az üvegekben maradt.

Szerény véleményem szerint...

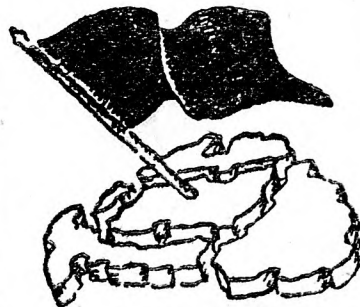
A lapok megírták a napokban, hogy Apáthy Istvánnak, a románok által igaztalanul megkínzott kitűnő tudósnak egészségi állapotában örvendetes javulás állott be és hogy Apáthy valószínűleg nemsokára Budapestre fog jönni. Ebből az alkalmából engedtessek meg nekünk, hogy összehasonlítsuk a kitűnő professzor esetét egy másik kitűnőséggel, Andreas Latzkó (de genere Kohn) antimilitarista írónak esetével. Erről a jeles Andreas Latzkóról — tudvalevőleg — azt írták a külföldi újságok, hogy a Magyarországon dühöngő fehér terror áldozata lett. Böven omlottak a művelt nyugati könnyek, csak úgy zudult a szitok és az átok a reakciós Magyarországra, mindaddig, míg maga a megsiratott Andreas Latzkó ki nem jelentette, hogy kegyeskedik élni, sőt kutyabaja sincs. Ellenben — és ez az, amit nem értünk — azzal a szegény, valóban meggyötört, valóban megkínzott valóságos magyarral, Apáthy Istvánnal nem nagyon bajlódtak a ragyogó nyugati elmék és tollak, érte nem fájt senkinek a feje, sem a szíve a művelt Nyugaton. Hogy világosan lássunk ebben a kérdésben, — szerény véleményem szerint — a következőket kell tisztáznunk. Kettőjük közül ki a nagyobb érték az emberiség, a kultúra, a szellemi érték-termelés szempontjából? Ki használt többet a

magyarságnak? Kik írják a művelt nyugat újságjait? Kik végzik az u. n. „hírszolgálatot“? Melyik az a vezető elv, amely az Andreas Latzkókat martirokká magasztosttja, az Apáthy Istvánokról pedig megfélekedzik? Ha ezekre a kérdésekre megfeleltünk, tisztán áll előttünk ez a nagyon is világos, átlátszó eset és egyben újabb adatot kaptunk a zsidó internacionálé természetrajzának megértéséhez.

Milyen a hangulat irántunk Angliában?

(Beszélgetés Boros György dr. kolozsvári tanárral.)

Most jött haza Angliából Boros György dr. kolozsvári tanár, aki ezelőtt

mintegy hat héttel azért ment ki, hogy az erdélyi protestáns egyházak sorsáról tárgyalásokat folytasson az angol egyházi körökkel. Felkerestük a professzor urat és megkértük, tájékoztasson bennünket küldetésének eredményéről. A tanár ur a következő információt adta:

Szondolat

— Salzburgon és Majna melletti Frankfurton keresztül Hollandiába mentem, ahol Hook van Hollandban szálltam hajóra. Előbb természetesen meg kellett szereznem a beutazási engedélyt, ami — a hágai angol követ előzékenysége folytán — gyorsan sikerült is. Az utat Budapesttől Londonig 10 nap alatt tettem meg. Huszonegy napig voltam Angliában, ezalatt az idő alatt — különböző városokban — mintegy husz beszédet tartottam egyházi jellegű összejöveteleken az erdélyi protestáns egyházaknak és különösen az általam képviselt unitárius egyháznak helyzetéről. Beszéltem különböző társadalmi állásu, különböző egyházakhoz tartozó tekintélyes angol férfiakkal és mindenütt a legnagyobb jóindulatra és érdeklődésre találtam. Bátran mondhatom, hogy az angolok legnagyobb része a béke revízióját kívánja, de azt mondják, hogy az ötös tanáccsal szemben ezidőszerint semmit sem lehet tenni. Bennünket sem a háboru alatt, sem most nem tekintenek igazában ellenségnek. Az angol felsőházban már több beszéd hangzott el érdekünkben. Találkoztam politikusokkal is, de ezekkel behatóbb tanácskozást már csak azért sem folytathattam, mert nagyon éberen vigyáztak rám az ugyancsak Londonban időző *Vajda-Vojvodának* szeméi. Mondanom sem kell, hogy a csehek, románok és szerbek ferdítésekkel teli, tendeciózus cikkeket helyeznek el angol ujságokban. Ennek az ellensúlyozására most egy nagyfontosságú intézmény létesült, egy iroda, amelyet az angliai egyházak tartanak fenn azon célzattal, hogy a sajtó útján és társadalmi uton felhívják az angol protestánsok figyelmét

arra a nehéz helyzetre, amelybe az erdélyi magyarság, önhibáján kívül jutott.

— Igen nagy hálával és elismeréssel kell megemlékezni *Drummond* londoni unitárius papról, aki hónapokkal ezelőtt Erdélyben járt és annak idején memorandumot nyújtott át *Sir Clark*-nak Budapesten. Ez a jó barátom hazatérése után igen hatásos agitációt folytatott érdekünkben, lapokban és gyűléseken. Ezidőszerint Amerikában agitál mellettünk, tudomásom szerint már össze is gyűjtött mintegy ötvenezer dollárt egyházaink és iskoláink felsegítésére.

— Angliában nyugodt, békés élet folyik, minden van bőven, akárcsak békeidőben. Azonban Londonban kenyeret és vaját csak jegyre lehet kapni és a szegényebb nép margarint használ. Ennyiben érezhető a háboru hatása. A munkásosztály nagyon higgadtan és okosan viselkedik, nem ül fel mindenféle ostoba demagógiának. Nekünk, háboruban és bolsevizmusban meggyötört szegény magyaroknak bizony majdnem hihetetlen az a kényelem és jólét, amelyben az angolok élnek.

— Sokba került-e az utazás? — kérdezem a professzor urtól.

— A mi pénzünkre átszámítva, óriási összegbe! — feleli mosolyogva *Boros György dr.* — De nekem angol barátaim font sterling-eket bocsátottak rendelkezésemre, mert csak így tudtam őket felkeresni.

DOHÁNYPÁC
 valódi egyiptomi kapható
DROGÉRIA, IV., Eskü-ut 5. és **HON-
 VED DROGÉRIA I.,** Attila-körut 2.
 100 gr. dohányhoz elegendő próbá-
 tívég ára 15 kor. és a postakölt-
 ség. 1/2 kgr. dohányhoz elegendő
 adag ára 35 korona
 és a postaköltség.

Finom Zongorák
 óriási választékban.
Sternberg
 zongoratermel
 Budapest, Rákóczi-
 ut 60. (Saját palotájában.)

Brilljánst,
 gyöngyöt, aranyat, plati-
 nát és ezüstöt horribilis
 áron vesznek
Singer Testvérek
 VII., Rottenbiller-utca 24.
 Telefon József 52-64.

Hamisfogakat
 Platinát
 Ékszeret
 Aranyat
 Ezüstöt
 Cigarettotárcát
 Órárt, láncot
 legmagasabb napi áron veszi:
GROSS ANTAL
 VIII., József-körut 23. lélem. 1.

FOGADJON SZÓT!!
 Mosakodjék
 „MADONNA”
 SZAPPANNAL.
RADÓ DROGÉRIA
 Budapest, Thököly-ut 7. szám.